En mærkelig Livsførelse.

Ved Joh. Blauenfeldt.

Vel, du gode og tro Tjener, du har været tro over det lidet, jeg vil sætte dig over meget. Gak ind til din Herres Glæde. Matth. 25, 21.

Blandt de modne Ax, der i Høsten 1888 bleve indsamlede i den himmelske Lade, var der en af de Stille i Landet, som den 17. September fik Lov til i Herisau at gaa ind til sin Herres Glæde.

Johann Heinrich Lutz var født i Rheineck, i Kanton St. Gallen, i Schweiz i Aaret 1812. Oprindelig var han Kleinsmed, men da han længtes efter helt og udelt at vie sit Liv og sine Kræfter til sin Herres Tjeneste, søgte og fandt han i Aaret 1837 Optagelse paa Missionsskolen i Barmen. Efter at være uddannet der, blev han i Aaret 1841 udsendt som Missionær til Kaplandet og grundlagde der sammen med to andre Missionsbrødre to Missionskolonier: Ebenezer og Amandelboom, hvor han i 35 Aar fik Lov til at udøve en velsignelsesrig Virksomhed.

Det er om Herrens underlige Førelser med denne Mand, jeg nu vil fortælle.

Som ganske ung, da Helligaanden allerede begyndte et stille Arbeide paa hans Sjæl, var Lutz i Lære hos en Kleinsmed i Lindau. De katholske Svende drillede ham og var stadig det stille, unge Menneske paa Nakken, og Mesteren gik i deres Spor, skjøndt han ellers var en høist godmodig Mand, der dog var uden al Forstaaelse af levende Christendom. Efter gammel Skik og Brug spiste Svende og Læredrenge ved Mesterens Bord. En Søndag, som de sad ved Middagsbordet, bragte Postbudet en lille Pakke; Mesteren aabnede den forsigtig, da han mærkede, at der var Penge i den. Brevets Underskrift var ham ubekjendt. Svendene og Drengene saa', hvorledes han læste Brevet med største Forbauselse, og tilsidst tog han sine Briller paa for endnu grundigere at kunne gjennemlæse Brevet paany. Forbauselse vexlede med et noget misfornøiet Udtryk, og Mesteren havde aabenbart mest Lyst til at skjule Brevets Indhold for sine Svende. Det gik imidlertid ikke an, dertil havde det allerede øiensynlig i altfor høi Grad vakt alles Nysgjerrighed. Fra en ham ganske ubekjendt Mand sendtes der ham i Brevet nogle Penge, ledsagede af følgende Ord:

„Affenderen har tidligere staaet i Deres Tjeneste og har i den Tid i Lighed med, hvad de fleste Svende gjøre, bedraget sin Mester og tilvendt sig adskillige Stykker fint Staal. Da jeg nu har omvendt mig, og min Herre Jesus har vist mig, at selv det ringeste Tyveri er Synd, har jeg ingen Ro længere, men sender herved Staalets Værdi i Penge til min tidligere Mester og beder ham inderlig om Tilgivelse.“

Ikke Tilbagesendelsen af Pengene, men det, at det var „for Jesu Skyld“, var Mesteren i høieste Grad ubehageligt. Denne Jesus — at han kunde faa denne Ubekjendte til at sende ham Penge for tilvendt Staal? Han begreb det ikke, kun fik han en Anelse om en høiere Magt, der voldte ham Uro. Svendene sad stille om Bordet; men senere, da de fik Munden paa Gled, skjældte de ud over den Æsel, der gjorde sig Samvittighed af saadant noget, der jo overalt var Skik og Brug: alle Kleinsmedesvende tog jo af og til lidt Staal, hvoraf de lavede Knive og Saxe til eget Brug, til Salg eller til Gaver til Venner og Bekjendte. Kun Lutz faldt dette Brev svært paa Samvittigheden; thi ogsaa han og selv den endnu yngre Læredreng kunde ikke sige sig fri i den Retning. De talte sammen om, hvad der var at gjøre; Samvittigheden raabte høiere og høiere; men Skrækken for de andre Svende lammede deres Tunge. Endelig vovede de ved Ugens Slutning at bekjende deres Synd for deres Mester. For denne var Sagen i høieste Grad ubehagelig; helst havde han blot svaret: „Snak, sikken noget Vrøvl!“ Men da det dog var et Tyveri, turde han ikke sige noget imod, at de ærligt bekjendte det; derfor sagde han slet intet og lod de to unge Mennesker staa skjælvende foran sig.

Lutz's Ophold i Lindau var fra nu af ikke af lang Varighed. Kløften mellem den stille, troende unge Mand og de raa Kammerater blev stadig dybere; han gav derfor en Ven i Kommission at se at skaffe ham en Plads hos venligere Folk.

Efter kort Tids Forløb kom der ogsaa Bud til ham om to passende Pladser, den ene i Karlsruhe, den anden i Bruchsal. „Hvilken skal jeg nu tage?“ spurgte han sig selv. Uden Gud kunde han ikke drage nogensteds hen. Han bad Herren lede hans Fjed og besluttede tilsidst at afgjøre Sagen ved Lodtrækning. Da der jo var Mulighed for, at Herren slet ikke vilde have ham noget af de to Steder hen, tog han tre Sedler og skrev paa dem henholdsvis Karlsruhe, Bruchsal og et Spørgsmaalstegn; det sidste betød, at han skulde vente, til Herren viste ham Vei. Lodbet traf paa Bruchsal, og glad drog Smededrengen afsted til de nye Forhold.

I Bruchsal traf han en Mester uden Svend, der først for et Par Maaneder siden havde overtaget Forretningen. De to arbeidede nu Side om Side fra Morgen til Aften, og Arbeidet gik let fra Haanden, thi det viste sig, at Mester og Lærling vare Brødre i Herren og forstod hinanden fuldtud i det vigtigste af alt.

Allerede efter nogle Dages Forløb spurgte Mesteren ham om, hvorledes det var gaaet ham i Lindau. Lutz fortalte og kom ogsaa til Historien om den lille Pakke. Lutz arbeidede saa ivrig, medens han talte, at han slet ikke lagde Mærke til, at et Smil gled over Mesterens Ansigt; hvem kan beskrive Lutz's Forbauselse, da hans Mester nu fortalte ham, at det netop var ham, der under et paataget Navn, dreven af Guds Aand, her havde søgt at gjøre sin Forseelse god igjen. Ogsaa her saa Lutz Herrens Førelse, og han fik nu en skjøn Tid i Bruchsal. Om Aftenen samledes hellige Brødre

og Søstre i Kleinsmedens Hus, og ofte sad de sammen til langt ud paa Natten og fordybede sig i Guds Ord med hverandre.

Her i Guds Børns Midte var det, at Tanken om at blive Missionær vaagnede hos Lutz. At faa Lov til at drage ud til Hedningeland og vidne om sin Frelser for de arme, formørkede Folk, det stod klarere og klarere for ham som hans Livs Maal. Han bad om Optagelse paa Missionsskolen i Barmen, men fik et afvisende Svar. Dog han følte, at Missionskaldet var fra Herren, og gav ikke tabt. Paa sin Fod vandrede han til Barmen, men fik atter samme Svar. Hvorledes skulde han forstaa dette? Herren vilde have ham ud til Hedningerne, men Missionsselskabet vilde ikke antage ham. Han maatte forsøge endnu en Gang. Han bad, om han ikke maatte faa Lov til at blive en kort Tid paa Missionsskolen, til Sagen havde klaret sig for ham. Det fik han Lov til, og der sad han nu og bad og læste, til der igjen blev Bestyrelsesmøde. Denne Gang talte Forstanderen hans Sag. Han sagde, at denne unge Kleinsmed var kommen til ham og vilde være Missionær. Han havde vist ham bort, men Fyren hang fast som en Burre, han var ikke til at drive fra Missionsskolen igjen. Naa, Sagen gik iorden, og Lutz blev antaget.

Fem og tredive Aar tjente han nu Missionen tro og har navnlig virket til stor Velsignelse paa Stationen Amandelboom i Kaplandet. Derfra fortæller han følgende Træk: Hans Menighed dernede levede af Kvægavl. Græsspladserne vare ganske ubegrænsede,

hver kunde lade saa meget Kvæg græsse, som han lystede. Lutz saa' imidlertid, at Europæerne stadig trængte længere og længere ind sydfra, og at hans farvede Menighed inden ret længe maatte søge sig Græsseepladser længere borte. Skjøndt Lutz i sine Prædikener stadig lagde stor Vægt paa Kjendskab til Guds Ord, var han dog bange for, at hans mørke Folk kunde for lidt af den hellige Skrift til at bevare Livet, om de efterhaanden skulde blive spredte for vidt omkring. Det laa ham meget paa Sinde, at de Christne kunde faa lært Dele af det nye Testament udenad. En Dag ved Gudstjenesten talte han derom, og hans Tanke blev greben med Begeistring. Ynglinge og Piger, ældre og yngre Christne meldte sig i Missionshuset. Nu blev hele det nye Testament fordelt. To skulde lære Matthæi Evangelium udenad, een Markus, to Johannes o. s. v. Testamenterne bleve uddelte, og nu begyndte der en Læren udenad med en Iver, som nok kunde faa en Missionærs Hjerte til at banke af Glæde. Ved Kvæghjorderne lærte de udenad; naar de gik paa Markedet, havde de Bogen med, om Aftenen læste de i Maaneskin, kort sagt, der var ingen Ende paa deres Læsen. Den, der skulde lære Hebræerbrevet udenad, blev spurgt af en Kammerat: „Hvor langt er det Brev?“ — „Fra Amandelboom til . . . .!“ (en lille Landsby to Mil fra Missionsstationen). Henveien slog lige til til Læsningen af Hebræerbrevet, Tilbageveien til at gjentage det. Det var en Festdag, da alt det Udenadlærte blev gjentaget i hele Menighedens Overværelse. Og Lutz takkede Herren, at hans Folk endnu

hungrede efter Guds Ords Føde. Det gik, som han havde forudset: Menigheden blev adsplittet, men Guds Ord gik med.

Den største Del af sin Livsaften tilbragte Lutz i Herisau. Af og til holdt han Missionsmøder og vidnede om den Kjærlighed til Herrens Sag, der endnu besjælede Manden med de hvide Haar. Han sad ved Sygesengene med sit glade, milde Ansigt og vidnede om sin Frelser, der havde ført ham saa naadig fra Ungdommen og indtil nu, han sad der som et Barn i Ordets skjønneste Betydning. En Gang talte man ved Bordet om, at gamle Missionærer altid drages mod deres gamle Arbeidsmark. „Ikke sandt, Lutz," sagde en af de Tilstedeværende til ham, „De drog gjerne tilbage til deres Sorte og tog fat paa Arbeidet iblandt dem paany?" Han saa' opad og svarede med et underligt, forklaret Blik: „Aa nei, jeg drages høiere op!" Denne Længsel skulde snart blive stillet. Faa Dage før sin Død, da Tankerne allerede til Tider ikke vare ganske klare, vidnede han om sin Tro og om den Naade, der var vederfaret ham. Saa sov han ind som et Barn.

„Salige ere de Døde, som dø i Herren herefter. Ja, Aanden siger, at de skulle hvile fra deres Arbeide, men deres Gjerninger følge med dem." Aab. 14, 13.

Jesus siger til Martha: „Jeg er Opstandelsen og Livet; hvo som troer paa mig, om han end døer, skal han dog leve. Og hver den, som lever og troer paa mig, skal ikke dø evindelig." Joh. 11, 25—26.

Mel.: Jeg veed et evigt Himmerig.

Dit Rige komme, Fader vor,
Med Lys og Fred og Styrke
Til Alle, som er udenfor
I Hedenskabets Mørke.

Og vær med dine Sendebud,
Som mellem Is og Flammer
Gik ud at pode dine Skud
Paa Verdens vilde Stammer!

Hold du dem fast i Naadens Pagt,
Saa dine Børn de ligne;
Og slappes Haanden, giv den Magt
Til Fjender selv at signe.

Giv Tungen Ild, saa Fredens Ord
Maa finde aabne Døre!
Gjør Haabet lyst, gjør Troen stor,
Gjør Kjærligheden større!

Gjør Hjertet i dem frit og kjækt,
At ei de overmandes,
Forvis dem om, de er i Slægt
Med Paulus og Johannes!

Styrk Foden til i Jesu Navn
Paa Dragekuld at træde,
Og lær dem gaa i Dødens Favn
Med Stefans Juleglæde!

Chr. Richardt.